

ПРИМЉЕНО: 28 AUG 2024			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
02	743/11	/	/

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ - ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

Одлуком Изборног већа Универзитета у Београду – Правног факултета о потреби за расписивањем конкурса за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту једног сарадника у звању сарадника у настави за Радноправну ужу научну област, предмет Радно право (Одлука 02-број: 743/4, од 25. јуна 2024. године) одређени смо за чланове Комисије за писање реферата о кандидатима пријављеним на конкурс за избор једног сарадника у звању сарадника у настави за Радноправну ужу научну област – предмет Радно право, на Универзитету у Београду – Правном факултету.

На конкурс за избор једног сарадника у настави за Радноправну ужу научну област, предмет Радно право, који је објављен у *Службеном гласнику Републике Србије*, број 57/24, и публикацији Националне службе за запошљавање *Послови*, број 1099, од 3. јула 2024. године, као и на интернет страници Универзитета у Београду – Правног факултета, пријавила су се два кандидата (по редоследу пријављивања):

- 1) Мина Кузминац, мастер правник, докторанд Правног факултета Универзитета у Београду, и дипломирани професор језика и књижевности;
- 2) Андријана Ристић, мастер правник, докторанд Правног факултета Универзитета у Београду.

Након што је прегледала пријаве кандидата и приложеноу документацију, Комисија подноси Изборном већу Универзитета у Београду – Правног факултета следећи

ИЗВЕШТАЈ

Ad 1.

I Биографски подаци – Мина Кузминац је рођена 27. априла 1996. године у Сремској Митровици. У родном граду је завршила Основну школу „Јован Јовановић Змај“, као носилац дипломе „Вук Караџић“, као и Музичку школу „Петар Кранчевић“, те Митровачку гимназију, друштвено-језички смер. Гимназију је завршила као ученик генерације, изабрана је и за најбољег ученика Сремског округа, а освојила је и више награда на републичким такмичењима из српског језика, књижевности и историје. Добила је и награду Министарства омладине и спорта „Доситеја“ за најбоље средњошколце у Републици Србији 2012. године, као и награду Покрајинског секретаријата за спорт и омладину 2014. године. Четири пута јој је додељена Светосавска повеља Града Сремске Митровице.

На Правни факултет Универзитета у Београду уписана је 2015. године и на њему је дипломирала 26. августа 2019. године, с општом просечном оценом 9,77. Као студенткиња основних академских студија је написала и одбранила неколико семинарских радова, а похађала је и већи број студијских група. За све године основних академских студија била је похваљена за постигнут одличан успех у учењу и стицању знања. Користила је и стипендију Града Сремске Митровице (у академској 2015/16. и

2016/17. години), а током треће и четврте године основних академских студија била је добитница стипендије Министарства просвете, науке и технолошког развоја за изузетно надарене студенте. Ову стипендију је користила и током мастер академских студија.

Паралелно с Правним факултетом уписана је на Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за иберијске студије, програм „Језик, књижевност, култура“, где је дипломирала 29. августа 2020. године, с општом просечном оценом 8,00.

На мастер академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду, Јавноправни модул, под-модул Радно и социјално право, кандидаткиња је уписана 2019. године, а завршила их је 4. септембра 2020. године, с општом просечном оценом 10,00, одбранивши мастер рад на тему: „Усклађеност домаћег законодавства и праксе са европским стандардима о помирењу професионалних и породичних дужности запослених“. Као студенткиња мастер студија, кандидаткиња је била чланица тима који је представљао Правни факултет Универзитета у Београду на међународном такмичењу из арбитражног права и права међународне продаје робе *Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot*. Такође, учествовала је на припремном такмичењу за *Willem C. Vis Moot*, које је одржано у Риму, фебруара 2020. године.

На докторске академске студије, Радноправна ужа научна област, на Правном факултету Универзитета у Београду уписана је новембра 2020. године, а за привременог ментора одређена јој је проф. др Љубинка Ковачевић. Све испите предвиђене овим студијским програмом положила је с највишом оценом, а успешно је одбранила и семинарски рад на тему: „Концепт достојанственог рада, са посебним освртом на питање дечијег рада“. Објавила је и научни чланак у вези с оквирним питањем докторске дисертације под насловом „Посебна заштита материнства – (не)оправданост неједнаког поступања према запосленим женама и предузетницама“ (*Право и привреда*, број 1/2023, стр. 207-232). Такође је успешно одбранила и пројекат докторске дисертације на тему „Укрштена дискриминација кандидата за запослење и запослених – радноправни аспекти“. За ментора при изради докторске дисертације одређен је доц. др Филип Бојић.

У академској 2021/2022. и 2022/23. години користила је стипендију Министарства просвете, науке и технолошког развоја за студенте докторских академских студија. Такође је добитница стипендије *SYLFF (The Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund)*, коју администрира Токио фондација за истраживање јавних политика, као и Еразмус+ стипендију, коју је искористила за истраживачки боравак на Правном факултету Универзитета у Хамбургу, од 1. до 30. априла 2024. године. Добитница је и стипендије за програм Леонард Ојлер, која подразумева једномесечни истраживачки боравак на Институту Европа Универзитета у Зарладу, који би кандидаткиња требало да реализује у јулу 2025. године.

У академској 2018/2019. години, била је полазница 26. генерације образовног програма Београдске отворене школе „Студије будућности“.

Обавила је једномесечну праксу код нотарке Маје Галечић (2018. године), као и тромесечну праксу у правничком одељењу банке *Société Générale* (2019. године). Од септембра 2020. до јуна 2021. године обављала је приправнички стаж у адвокатској канцеларији *Gecić Law*, у одељењу које се бави корпоративним правом и решавањем спорова. Од новембра 2021. године руководила је образовним програмом Београдске отворене школе „Студије будућности“, што је укључивало дефинисање стратешких

праваца развоја овог мултидисциплинарног програма, као и праћење развојног плана полазника Школе. Данас је чланица Програмског одбора и Алумни одбора Београдске отворене школе.

Током јесењег семестра академске 2022/23. године је била ангажована на Правном факултету Универзитета у Београду као сарадник ван радног односа (демонстратор) за предмет Радно право. У том својству, руководила је вежбама из предмета Радно право (четири групе), док су студенти тај рад оценили просечном оценом 4,83, уз афирмативне коментаре.

У академској 2023/24. години је била запослена као сарадница у настави за Радноправну ужу научну област, предмет Радно право. У том својству, руководила је вежбама из предмета Радно право (четири групе), а студенти су њен педагошки рад оценили просечном оценом 4,72, уз афирмативне и похвалне коментаре.

У академској 2023/24. години је била менторка тима који је освојио треће место у усменој фази такмичења „Осуди дискриминацију“ (*Moot Court*), које је организовао Повереник за заштиту равноправности, уз подршку Фондације „Регистар националног интернет домена Србије“.

Кандидаткиња Кузминац учествује у стратешком пројекту Правног факултета Универзитета у Београду „Проблеми стварања, тумачења и примене права“, у оквиру којег припрема рад на тему „Утицај насиља у породици на жене у свету рада – разматрање значаја гаранција које предвиђа Истанбулска конвенција“. Такође, на предлог предметних наставника, кандидаткиња је укључена у тим наставника и сарадника предвиђених за извођење наставе у оквиру студијског програма „Право и род“ (*Master's Study Program Law and Gender – LAWGEM*).

Решењем декана Правног факултета Универзитета у Београду 06 број: 1696/2, од 17. новембра 2021. године именована је за чланицу Саветодавног тела Центра за међурелигијски и међукултурни дијалог Правног факултета Универзитета у Београду. Од новембра 2022. године је чланица Студентског уређивачког одбора часописа *Eudaimonia*, као и чланица Организационог одбора Студентске конференције из теорије и филозофије права. Чланица је Универзитетске мреже у Србији против родно заснованог насиља (СУНАВ), која је део Академске мреже Савета Европе.

Учествовала је на више конференција и других скупова, укључујући следеће конференције и скупове:

- међународна научна конференција „Protection against Discrimination in Bulgaria, in Europe and in the World“ (организатор: Нови бугарски универзитет, 19. април 2024. године), онлајн излагање реферата на тему: *Prohibition of Intersectional Discrimination in Serbia – Reflections on the World of Work*;
- 36. сусрет Копачичке школе природног права – Слободан Перовић (Копачић, 13-17. децембар 2023. године), реферат: „Важност борбе против укрштене дискриминације у свету рада – контекст Европске уније“;
- међународни научни скуп „Право између идеала и стварности“ (организатори: Правни факултет Универзитета у Приштини с привременим седиштем у

- Косовској Митровици и Институт за упоредно право, Косовска Митровица, 19-20. мај 2023. године), реферат: „Берачи туђе чоколаде – дечји рад у XXI веку“;
- међународна конференција „Law and Beyond“ (организатор: Универзитет у Гронингену, Гронинген, Холандија, 3-5. април 2023. године), реферат `Racial Discrimination and COVID-19 in the European Union` (коауторка Милица Мицковић);
 - XVIII *Harmonius* школа права „Пословни и правни изазови Отвореног Балкана“ /Београд, 24. новембар 2023. године), реферат: „Отворени Балкан – отварање нових могућности за сезонске раднице у пољопривреди“;
 - саветовање „Спорна питања правне праксе и законодавства“ (организатор: Глосаријум, Врњачка Бања, новембар 2023. године), реферат: „Дискриминација у свету рада – осврт на ризик дискриминације приликом утврђивања вишка запослених“;
 - Студентска конференција из теорије и филозофије права (организатори Српско удружење за правну и социјалну филозофију и Институт за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Београду, Београд, 2023. године), модератор;
 - 35. сусрет Копаоничке школе природног права – Слободан Перовић „Судски поступак - правда и правичност“ (Копаоник, 13-17. децембар 2022. године), реферат на тему: „Правда и правичност – радно време у праву Европске уније, са посебним освртом на судску праксу Суда правде Европске уније“;
 - Летња школа „EU Policy towards Western Balkans with Emphasis on Regional Cooperation based on Reconciliation - Results and Challenges“ (Битољ, Северна Македонија, 4-11. септембар 2022. године), реферат: `The Path Towards Equality in Serbia – How to Overcome Gender-based Discrimination in Employment`;
 - вебинар „Родна равноправност у време пандемије“ (организатор: Институт за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Београду, 24. мај 2022. године), реферат „Положај запослених са породичним дужностима у току епидемије COVID-19“;
 - конференција „CEFTA and Civil Society: Promoting Trade and Fostering Rrelations in CEFTA“ (Секретаријат *CEFTA* и Центар за европске политике, март 2022. године), реферат `Call for Innovative Policy Proposals - The Central European Social Model – Stepping on the Ladder of Solidarity in the CEFTA Region`;
 - 34. сусрет Копаоничке школе природног права – Слободан Перовић (онлајн скуп, 22. децембар 2021. године), реферат „Примена права и правна (не)сигурност - начело једнаке зараде за исти рад или рад исте вредности: између мита и стварности“;
 - Студентска конференција из теорије и филозофије права (организатори: Српско удружење за правну и социјалну филозофију и Институт за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Београду, 2021. године), реферат

„Обавезна имунизација запослених – нужна мера у време пандемије или неоправдана дерогација радних права?“;

- међународно научни конгрес „Gender and Law in Practice and Education“ (организатор: Универзитет у Кадизу, јул 2021. године, онлајн), реферат *‘The Relation Between Family Duties and Gender Pay Gap as Manifestation of Gender Inequality in the European Union’*;
- Студентске конференције из теорије и филозофије права (организатори: Српско удружења за правну и социјалну филозофију и Институт за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Београду, 2019. и 2022. године), коментатор;
- Студентска конференција из теорије и филозофије права (организатори: Српско удружења за правну и социјалну филозофију и Институт за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Београду, 2018. године), реферат „Борба против ропства - законодавство, теорија и пракса“.

Кандидаткиња Кузминац похађала је и више летњих школа, те учествовала у низу ваннаставних активности од значаја за њено професионално усавршавање, укључујући следеће:

- учешће у раду панела „Родна равноправност“, који је организовао Комитет за родну равноправност Факултета организационих наука Универзитета у Београду (Београд, 10. јун 2024. године);
- излагање на тему „Колективна радна права у Републици Србији“, на часу мастер студија професорке др Клаудије Шуберт на Правном факултету Универзитета у Хамбургу, 23. априла 2024. године;
- присуствовање Семинару младих истраживача у области европског радног и социјалног права (*Seminar for Young Researchers on European Labour Law and Social Law*), одржаном на Правном факултету Универзитета у Београду, од 16. до 18. маја 2024. године;
- коуредница Радноправне секције студентске конференције „Правнијада“ и коуредница *Зборника студентских радова Правног факултета Универзитета у Београду* за 2024. годину (коуредник доц. др Филип Бојић);
- учешће у техничкој припреми рукописа поднетих за објављивање у часопису *Harmonius*, број 1/2023;
- учешће у техничкој припреми зборника *Социјалистичко право у Југославији 1945-1990* (ур. Дејан Поповић, Борис Беговић, Зоран Мирковић, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2024).
- помоћ у организацији конференције „Социјалистичко право у Југославији 1945-1990“ одржане на Правном факултету Универзитета у Београду, од 29. новембра до 1. децембра 2023. године;
- панел дискусија „Од старта до финиша – пут правника“ (организатор Европско удружење студената права и младих правника /*ELSA*/, 21. децембра 2023. године);

- успешно завршен осмодневни *master class* „Регулисање вештачке интелигенције: правни и етички изазови“, који су организовали Факултет организационих наука Универзитета у Београду и Институт за вештачку интелигенцију Републике Србије (октобар - децембар 2023. године);
- успешно завршена Пролећна школа „Law and Gender“, која је организована на Правном факултету Универзитета у Београду, од 22. маја до 5. јуна 2023. године;
- похађање онлајн семинара „EU Pension Law“ и курса „Dutch and EU Pension Law“, које је за студенте Правног факултета Универзитета у Београду, 2022. године одржао професор Универзитета у Утрехту др Ханс ван Мертен;
- успешно завршен 16. онлајн курс из међународног избегличког права за студенте постдипломских студија (*16th Online Course on International Refugee Law for Postgraduate Students*), који је од 21. до 25. фебруара 2022. године организовао Међународни институт за хуманитарно право у Санрему;
- учешће на напредном курсу „Теорија и пракса правног расуђивања“, који су од 18. до 22. марта 2022. године, организовали Српско удружење за правну и социјалну филозофију и Институт за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Београду;
- учешће на другом Семинару студената докторских студија (*PhD Colloquim*) организованом на Правном факултету Универзитета у Београду, 12. и 13. маја 2022. године;
- учешће на завршној конференцији пројекта „Равноправност не може да чека“ (организатор Фондација „Ана и Владе Дивац“, јун 2022. године);
- успешно завршена „Академија Радноправности“, која је била посвећена радном праву и родној равноправности, а коју је организовала Фондација Ана и Владе Дивац, од новембра 2021. до јуна 2022. године;
- предавач на пројекту *Case Study Show*, организованом у марту 2022. године, на Факултету организационих наука Универзитета у Београду;
- успешно завршена двонедељна јесења школа *Law and Gender*, коју је у октобру 2021. године организовао Институт Европа Универзитета у Зарланду, уз подршку Министарства за образовање и истраживање Савезне Републике Немачке и Немачке службе за академску размену (*DAAD*);
- похађање семинара „Accession of the Republic of Serbia to the World Trade Organisation“ (организатор: Клуб Уједињених нација Правног факултета Универзитета у Београду, 4. март 2019. године);
- похађање семинара *Legal Writing and U.S. Drug Crimes*, који је од 1-14. новембра 2019. године, за студенте Правног факултета Универзитета у Београду, одржала проф. др Мариза Моле Бостик;
- учешће у раду школе *Vis Moot School Switzerland* посвећене припремама за такмичење *Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot*, одржане у Цириху, од 29. септембра до 4. октобра 2018. године;

- арбитар на припремним такмичењима за међународно студентско такмичење *Willem C. Vis Internatoinal Commercial Arbitration Moot* организованим у Београду - *XIV Belgrade Open Pre-Moot* (1-3. април 2022. године), *XV Belgrade Open Pre-Moot* (24-26. март 2023) и *XVI Belgrade Open Pre-Moot* (15-17. март 2024. године);
- учешће у симулацији рада Организације уједињених нација у Малмеу, Шведска, од 15. до 18. новембра 2018. године;
- помоћ организаторима Јесењег семинара о међурелигијском и међукултурном дијалогу, одржаног на Правном факултету Универзитета у Београду 2017, 2019. и 2022. године;
- помоћ организаторима конференције *Feminist Legacy in Theory in Practice*, одржане на Правном факултету Универзитета у Београду 30. јуна и 1. јула 2022. године;
- присуство конференцији *Gender (In)equality of Persons with Disability*, коју је у септембру 2021. године организовао Правни факултет Универзитета у Београду, уз подршку *UN Women*;
- помоћ организаторима XXII годишњег форума младих правних историчара „History of Legal Sources: The Changing Structure of Law“ (организатор: Удружење младих правних историчара, Београд, 6-8. мај 2016. године);
- учешће на Фестивалу беседништва *Lux verbi* одржаном 28. новембра 2015. године, у Сремској Митровици.
- студијска посета европским институцијама у Бриселу, која је укључила и састанке с представницима кључних тела Европске уније, у оквиру пројекта *Цивилно друштво за унапређење приступања Србије Европској унији*, који спроводи Београдска отворена школа (27. мај - 3. јун 2023. године);
- присуствовање конференцији Европског удружења студената права и младих правника „Интелектуална својина у Србији“, одржаној 5. марта 2018. године, на Правном факултету Универзитета у Београду

На основу увида у прилоге достављене уз пријаву на конкурс, Комисија констатује да је кандидаткиња Кузминац добила више награда и признања за радове које је написала као студенткиња докторских студија:

- освојила је прво место на Конкурсу за награду посвећену професору Слободану Перовићу расписаном 2021. године, за рад на тему: „Примена права и правна (не)сигурност - начело једнаке зараде за исти рад или рад исте вредности: између мита и стварности“;
- освојила је прво место на Конкурсу за најбољи студентски рад, посвећеном Марини Благојевић, на општу тему: "Утицај епидемије изазване *COVID-19* на родну једнакост", а који је расписао Центар за људска права Правног факултета Универзитета у Београду, у сарадњи с Мисијом ОЕБС у Београду, за рад под називом „Положај запослених са породичним дужностима у току епидемије *COVID-19*“;

- освојила је прво место на Регионалном такмичењу за најбољи студентски рад из међународног избегличког права, који су организовали Правни факултет Универзитета у Београду и *UNHCR*, за рад под називом *'Seventy Years of the UN Convention on the Status of Refugees – The Enduring Question of the Ability to Create a (More) Just World'*;
- рад насловљен *'The Path Towards Equality in Serbia – How to Overcome Gender-based Discrimination in Employment'* изабран за један од пет најбољих радова у оквиру Конкурса за студентске радове на пројекту „Academic network supporting the EU Policy towards Western Balkans with emphasis on regional cooperation based on reconciliation – ANETREC“.
- освојила је друго место на Конкурсу за најбољи предлог практичне политике, који су расписали Секретаријат *CEFTA* и Центар за европске политике, за рад на тему: *'Call for Innovative Policy Proposals - The Central European Social Model – Stepping on the Ladder of Solidarity in the CEFTA Region'*.

Кандидаткиња у пријави наводи да, као дипломирани професор шпанског језика и књижевности, течно говори шпански језик. Поред тога, наводи и да течно говори енглески језик, посебно што је део свог основног образовања завршила у Канади, била је учесница међународног такмичења *Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot*, које се у потпуности одржава на енглеском језику, а прошла је и проверу енглеског језика приликом уписа на докторске академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду. Кандидаткиња је доставила уз пријаву на конкурс сертификат Академије Оксфорд, којим се потврђује да је 13. марта 2023. године успешно положила завршни испит за курс Енглески језик *C1*. Поседује и знање немачког језика, који је учила у Митровачкој гимназији и на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Уз пријаву на конкурс је приложила потврду да је положила Савремени немачки језик П1-П4 на основним академским студијама, у трајању од четири семестра, те да је положени испит нивоа знања *B2*. Стекла је и диплому о знању немачког језика Сталне конференције министара образовања држава Савезне Републике Немачке 2015. године, чија је фотокопија достављена уз пријаву на конкурс.

II Научни и стручни радови – Кандидаткиња Кузминац је до сада написала следеће радове:

1) *Породичне дужности као неоправдани основ разликовања запослених и кандидата за запослење*, у: "Зборник Београдске отворене школе: Завршни радови студената и студенткиња генерација 2017/18. и 2018/19", Београдска отворена школа, Београд, 2019, стр. 171-180.

2) „Борба против ропства – законодавство, теорија и пракса“, *Eudaimonia*, број 3/2019, стр. 165-189.

3) *Усклађеност домаћег законодавства и праксе са европским стандардима о помирењу професионалних и породичних дужности запослених*, мастер рад (необјављен), Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2020, 86 страна.

4) „Домашај независности и непристрасности вештака ког именује странка у арбитражном поступку“, *Harmonius*, број 1/2020, стр. 317-340.

5) „Прековремени рад као вид радне експлоатације“, *Социолошки преглед*, број 2/2021, стр. 509-537.

6) „Положај запослених са породичним дужностима у европском праву“, *Европско законодавство*, број 75/2021, стр. 91-106.

7) „Положај мигранткиња из перспективе запошљавања и радних односа – пут ка равноправности и изазови поред пута“, *Eudaimonia*, број 2/2021, стр. 5-28.

8) *Примена права и правна (не)сигурност – начело једнаке зараде за исти рад или рад исте вредности: између мита и стварности*, у: Јелена Перовић Вујачић (ур.), "Примена права и правна сигурност. Зборник радова 34. сусрета Копаоничке школе природног права - Слободан Перовић", том IV, Копаоничка школа природног права - Слободан Перовић, Београд, 2021, стр. 7-24.

9) *The Relation between Family Duties and Gender Pay Gap as Manifestation of Gender Inequality in the European Union*, у: Isabel Ribes Moreno (dir.), "Law and Gender in Education and Practice", Thompson Reuters / Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2022, стр. 69-82.

10) *Достојанствен рад – на путу од идеје до стварности и назад*, у: Марија Јовановић (прир.), "Радноправност на делу: Зборник радова полазника/ца Академије радноправности", Фондација „Ана и Владе Дивац“, Београд, 2022, стр. 89-97.

11) *The Path towards Equality in Serbia – How to Overcome Gender-based Discrimination in Employment*, у: Silvo Devetak (ed.), "The Students' View on the European Integration of the Western Balkans Region", Institute for Ethnic and Regional Studies, Maribor, 2022, стр. 236-280.

12) „Забрана конкуренције у уговору о раду – (не)оправдано ограничење слободе рада“, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, број 2/2022, стр. 416-465.

13) „Обавезна имунизација запослених – нужна мера у време пандемије или неоправдана дерогација радних права?“, *Eudaimonia*, број 1/2022, стр. 21-46.

14) *Положај запослених са породичним дужностима у току епидемије COVID-19*, у: Далибор Ђукић, Наталија Лукић (ур.) "Епидемија. Право. Друштво", Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2022, стр. 497-514.

15) *Seventy Years of the UN Convention on the Status of Refugees – The Enduring Question of the Ability to Create a (More) Just World*, 29 страна, рад написан за Регионално такмичење за најбољи студентски рад из међународног избегличког права, који су организовали Правни факултет Универзитета у Београду и UNHCR.

16) „Посебна заштита материнства – (не)оправданост неједнаког поступања према запосленим женама и предузетницама“, *Право и привреда*, Vol. 61, број 1/2023, стр. 207-232.

17) *Забрана дискриминације кандидата за запослење на основу брачног и породичног статуса – осврт на питање података о личности*, у: Јована Рајић Ђалић (ур.), „Упоредноправни изазови у српском праву – *in memoriam* Стефан Андоновић“, Институт за упоредно право / Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Београд, 2023, стр. 301-321.

18) *Empowerment of Working Women with Disabilities regarding Motherhood – Finding an Exit from the Labyrinth of Stereotypes and Discrimination*, у: Ljubinka Kovačević, Marco Evola, Dragica Vujadinović (eds), "Intersectional Discrimination of Women and Girls with Disabilities and Means of Their Empowerment / Ukrštena diskriminacija žena i devojčica s

invaliditetom i instrumenti za njihovo osnaživanje", Univerzitet u Beogradu, Beograd, 2022, стр. 545-572.

19) *Правда и правичност - радно време у праву Европске уније, са посебним освртом на судску праксу Суда правде Европске уније*, у: Јелена Перовић Вујачић (ур.), „Судски поступак – правда и правичност. Зборник радова 35. сусрета Копаоничке школе природног права - Слободан Перовић“, том III, Копаоничка школа природног права - Слободан Перовић, Београд, 2022, стр. 63-84.

20) *Racial Discrimination and COVID-19 in the European Union*, у: Oskar J. Gstrein, Mareike Fröhlich, Caspar van den Berg, Thomas Giegerich (eds), „Modernising European Legal Education (MELE): Innovative Strategies to Address Urgent Cross-Cutting Challenges“, Springer, Cham, 2023, стр. 255-271. (коауторски рад са Милицом Мицовић).

21) „Берачи туђе чоколаде – дечји рад у XXI веку“, *Зборник радова Правног факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици*, 2023, стр. 23-45.

22) „Отворени Балкан – отварање нових могућности за сезонске раднице у пољопривреди“, *Harmonius*, број 1/2023, стр. 228-259.

23) *Важност борбе против укритене дискриминације у свету рада – контекст Европске уније*, у: Јелена Перовић-Вујачић (ур.), „Међународни правни односи и правда. Зборник радова са 36. сусрета Копаоничке школе природног права“, том III, Копаоничка школа природног права – Слободан Перовић, Београд, 2023, стр. 23-45.

24) *Дискриминација у свету рада – осврт на ризик дискриминације приликом утврђивања вишка запослених*, у: Предраг Трифуновић (ур.), „Спорна питања правне праксе и законодавства“, Глосаријум, Београд, 2023, стр. 225-251.

25) „Analysis of Indirect and Associative Discrimination in Employment from the European Union Law Perspective“, *Strani pravni život*, број 1/2024, стр. 15-37.

26) „New Actors or New Tools – Algorithms in Employment“, рад је поднет за објављивање у *Regional Law Review* (коауторски рад са Мариом Рељановићем, обим 26 страна).

27) „Prohibition of Intersectional Discrimination in Serbia – Reflections on the World of Work“, рад је поднет за објављивање у зборнику који настаје на основу конференције „Protection against Discrimination in Bulgaria, in Europe and in the world“, одржане 19. и 20. априла 2024. године, на Новом бугарском универзитету у Софији (обима 19 страна).

У наставку извештаја, биће анализирани радови кандидаткиње М. Кузминац који су објављени или прихваћени за објављивање.

1) *Породичне дужности као неоправдани основ разликовања запослених и кандидата за запослење*, у: "Зборник Београдске отворене школе: Завршни радови студената и студенткиња генерација 2017/18. и 2018/19", Београдска отворена школа, Београд, 2019, стр. 171-180.

Кандидаткиња у раду обрађује питање дискриминације запослених и кандидата за запослење на основу породичних дужности. Под појмом породичних дужности, притом, подразумева трудноћу, бригу о новорођенчету, детету млађег узраста, члану породице с

психофизичким сметњама, и бригу о старијим члановима породице. У том смислу је и дискриминација на основу породичних дужности у великом броју случајева повезана с дискриминацијом на основу пола, што захтева како анализу дискриминације на основу пола, тако и анализу повезаности ових двају питања. Закључено је да борба против дискриминације не подразумева само доношење правних аката, већ и изналажење механизма који ће обезбедити поштовање и доследну примену меродавних правних норми, чак и у ситуацијама када су оне супротстављене укореним стереотипима. У погледу заштите од дискриминације запослених с породичним дужностима, кандидаткиња сматра да ће, будући да се и структура породице мења у правцу успостављања равноправности полова, и узајамно поштовање и међусобно прилагођавање послодавца и запосленог постати неминовност.

2) „Борба против ропства – законодавство, теорија и пракса“, *Eudaimonia*, број 3/2019, стр. 165-189.

Кандидаткиња у раду указује на тешкоћу дефинисања ропства, будући да се оно данас појављује у новим облицима, а што не значи да би међународна заједница требало да престане да се бори против "класичног" ропства и принудног рада, који су, нажалост, и даље присутни у пракси. У том смислу се указује на сличности и разлике између модерног (тј. савременог) и "класичног" ропства, уз анализу ропства кроз различите историјске епохе. Такође, разматра се и утицај аката Уједињених нација и Међународне организације рада, као и јуриспруденције Европског суда за људска права, на борбу против ропства. Кандидаткиња виспрено уочава да је неопходно изградити свест о ропству као забрањеном понашању, али и понашању противном како правним нормама, тако и моралним начелима, будуће да оно представља потпуно негирање људског достојанства. Коначно, закључује се да су међународни извори права, којима се уређује ропство, не само битни већ и нужни, али да је неопходно и доследно спроводити борбу против ропства у пракси.

3) „Домашај независности и непристрасности вештака ког именује странка у арбитражном поступку“, *Harmonius*, број 1/2020, стр. 317-340.

Чланак се бави питањима независности и непристрасности вештака, које именују странке у арбитражним поступцима. Реч је о питању које изазива велике контроверзе и које најчешће није регулисано или је само успутно споменуто у арбитражним правилима. С једне стране, вештаци помажу трибуналу и њихова улога је да својим стручним знањем допринесу бољем разумевању чињеница случаја, док, с друге стране, неретко представљају само "инструмент" у рукама странке која их именује. У чланку су објашњена различита схватања независности и непристрасности вештака, која се крећу од захтева за потпуном независношћу и непристрасношћу, до става да је илузорно очекивати било какву непристрасност и независност од вештака ког ангажује одређена странка. Кандидаткиња идентификује као истраживачки проблем то како трибунал може (и треба) да реагује у случају када је мишљење вештака (у мањој или већој мери) пристрасно. Закључено је да је улога вештака изузетно важна у арбитражном поступку, јер они, захваљујући стручности и специфичним знањима, могу да помогну трибуналу да на најбољи начин утврди чињенице случаја и да, у складу с тим, донесе арбитражну одлуку.

4) „Прековремени рад као вид радне експлоатације“, *Социолошки преглед*, број 2/2021, стр. 509-537.

Кандидаткиња у чланку анализира уређивање прековременог рада на међународном и националном нивоу, али и питање прековременог рада у пракси. У тој анализи, полази од хипотезе да послодавци прибегавају прековременом раду како би смањили трошкове рада, док запослени пристају на прековремени рад, чак и кад је незаконит, у страху од отказа, што прековремени рад претвара у вид радне експлоатације. Кандидаткиња је спровела истраживања путем анкете и интервјуа, како би утврдила у којој мери је (не)законит прековремени рад присутан у пракси. На основу добијених резултата, кандидаткиња закључује да је прековремени рад постао свакодневница, јер немали број послодаваца захтева од запослених прековремени рад који није у складу с одредбама Закона о раду. Посебан проблем представља то што одређени број запослених није упознат с условима који треба да буду испуњени да би се додатни сати рада сматрали прековременим радом.

5) „Положај запослених са породичним дужностима у европском праву“, *Европско законодавство*, број 75/2021, стр. 91-106.

Чланак је посвећен питању положаја запослених с породичним дужностима у европском праву. Имајући у виду да се запослени с породичним дужностима суочавају с низом изазова на професионалном плану, кандидаткиња сматра да је неопходно да законодавство препозна те изазове и да на одговарајући начин одговори на њих. У чланку је, отуд, анализирано правно уређивање положаја запослених с породичним дужностима у некомунитарном и комунитарном праву. Посебна пажња посвећена је Директиви 2019/1158/ЕУ, која уноси новине у виду одсуства за очеве и одсуства за родитеље. Посебна вредност чланка огледа се, управо, у разматрању ових питања, будући да у време његовог објављивања није било научних радова посвећених овом акту.

6) „Положај мигранткиња из перспективе запошљавања и радних односа – пут ка равноправности и изазови поред пута“, *Eudaimonia*, број 2/2021, стр. 5-28.

Чланак се бави питањем изазова с којима се суочавају раднице мигранткиње, будући да, и поред постојања развијеног међународноправног оквира, оне неретко бивају доведене у неповољнији положај у области запошљавања и радних односа, и то по (најмање) два основа. С обзиром на то, у чланку се полази од хипотезе да су мигранткиње често жртве укрштене дискриминације, због чега је неопходно посветити додатну пажњу питању њихове заштите од дискриминације. Кандидаткиња закључује да постојање солидног правног оквира није довољно, већ да је неопходно успоставити делотворне механизме за спровођење меродавних прописа у пракси, те обезбедити мигранткињама неопходну помоћ и подршку, уз све изазове који прате доказивање укрштене дискриминације.

7) *Примена права и правна (не)сигурност – начело једнаке зараде за исти рад или рад исте вредности: између мита и стварности*, у: Јелена Перовић Вујачић (ур.), "Примена права и правна сигурност. Зборник радова 34. сусрета Копаничке

школе природног права - Слободан Перовић", том IV, Копаоничка школа природног права - Слободан Перовић, Београд, 2021, стр. 7-24.

Начело једнакости једно је од основних радноправних начела и камен темељац на ком су изграђени бројни радноправни институти. Као важну манифестацију тог начела кандидаткиња уочава начело једнаке зараде за исти рад или рад исте вредности. Указује да потоње начело није лако применити у пракси, између осталог, и због широко постављених одредаба Закона о раду којима се потврђује ово начело, недовољно прецизних параметара и контроле тих параметара у пракси, те чињенице да је уговором о раду податак о висини зараде неретко одређен као поверљива информација. Такође, кандидаткиња подсећа да се неравноправност полова често манифестује кроз повреду овог начела, те поставља хипотезу да постоји правна несигурност када је реч о примени начела једнаке зараде за исти рад или рад исте вредности, што, даље, има за последицу ризик повреде овог начела од стране послодавца. Закључено је да, поред тога што је начело једнаке зараде потврђено како у међународном праву, тако и у националном законодавству, постоје бројне препреке за његову делотворну имплементацију у пракси.

8) *The Relation between Family Duties and Gender Pay Gap as Manifestation of Gender Inequality in the European Union*, у: Isabel Ribes Moreno (dir.), "Law and Gender in Education and Practice", Thompson Reuters / Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2022, стр. 69-82.

У савременом друштву, промовише се родна равноправност и обезбеђује нормативни оквир за њено успостављање. Родна неравноправност је, међутим, и даље присутна у многим аспектима живота, укључујући области запошљавања и радних односа. Као једну од маркантних манифестација родне неравноправности, кандидаткиња детаљно разматра разлике у плаћању мушкараца и жена за исти рад. То је укључило анализу меродавних стандарда Међународне организације рада и Европске уније, при чему се у раду посебан значај поклања вези између неједнакости у плаћању мушкараца и жена и породичних дужности жена. Након спроведеног истраживања, кандидаткиња закључује да је за превазилажење тзв. родног јаза у зарадама неопходно уложити више напора усмерених како на унапређење правног, тако и на унапређење институционалног оквира за спречавање и заштиту од родно засноване дискриминације.

9) *Достојанствен рад – на путу од идеје до стварности и назад*, у: Марија Јовановић (прир.), "Радноправност на делу: Зборник радова полазника/ца Академије радноправности", Фондација „Ана и Владе Дивац“, Београд, 2022, стр. 89-97.

Питање достојанственог рада је једно од посебно важних и деликатних питања радног права, али и много шире питање, које излази из оквира права и постаје основ рада, али и циљ на раду. Кандидаткиња, отуд, брижљиво анализира концепт достојанственог рада, поклонивши посебну пажњу начелу родне равноправности, као једном од кључних аспеката достојанственог рада. Такође, рад садржи и препоруке усмерене ка борби против негације достојанственог рада у Републици Србији, из родне перспективе и уопште. Премда спровођење предложених препорука није једноставно, пре свега зато што је њихова природа, у извесној мери, апстрактна, оне, по мишљењу кандидаткиње,

могу представљати полазну тачку, али не и довољну меру за обезбеђивање достојанственог рада за све. Коначно, кандидаткиња закључује да је достојанствен рад предуслов рада за другог, али и његов циљ, због чега раскорак између законодавног оквира и ситуације у пракси сведочи о потреби сталне борбе за постизање достојанственог рада.

10) *The Path towards Equality in Serbia – How to Overcome Gender-based Discrimination in Employment*, у: Silvo Devetak (ed.), "The Students' View on the European Integration of the Western Balkans Region", Institute for Ethnic and Regional Studies, Maribor, 2022, стр. 236-280.

Истраживање се фокусира на проблем родно засноване дискриминације у запошљавању, с посебним освртом на питање родне равноправности у Европској унији, као и на смернице за Републику Србију у овој области. Кандидаткиња уочава да је остварен значајан напредак у циљу постизања једнакости на раду, али да постојање солидног нормативног оквира није довољно да се искорени понашање послодавца које је засновано на стеротипима и предрасудама везаним за одређени пол или род. У закључку су, отуд, аргументовано предложена три могућа решења, која се заснивају на предузимању одговарајућих мера против родно засноване дискриминације у Републици Србији.

11) „Забрана конкуренције у уговору о раду – (не)оправдано ограничење слободе рада“, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, број 2/2022, стр. 416-465.

Кандидаткиња анализира нормативне и практичне аспекте радноправног института забране конкуренције. У истраживању полази од хипотезе да, иако радно право треба да познаје институт забране конкуренције, постоји потреба да се у већој мери ограничи уношење истоимене клаузуле у уговор о раду (нарочито за период после престанка радног односа), како не би дошло до неоправданог ограничења слободе рада. У том смислу су у чланку зрело сагледане предности и мане забране конкуренције из (супротстављених) перспектива послодавца и запосленог, уз указивање на законске одредбе које је, по мишљењу кандидаткиње, потребно ревидирати, како не би долазило до злоупотребе предметног института у пракси. Чланак обухвата резултате анализе решења из домаћег радног законодавства и кратак преглед решења из одабраних држава чланица Европске уније, која могу послужити као смернице за новелирање домаћег законодавства, те анализу резултата истраживања спроведеног путем упитника који показује да запослени нису у довољној мери упознати с институтом забране конкуренције. У последњем делу чланка, кандидаткиња износи резултате до којих је дошла на основу интервјуа с лицима у чији је уговор о раду унета ова клаузула. Правилно је закључено да је, ради законитости и легитимног уређивања клаузуле забране конкуренције, неопходно да се Законом о раду јасно пропише нужност прецизирања послова које запослени не може да обавља ако постоји забрана конкуренције, као и да се предвиди минимални износ новчане накнаде, уколико се оваква клаузула уговара и за период након престанка радног односа. Коначно, кандидаткиња је става да правни оквир треба да афирмише критеријум сразмерности.

12) „Обавезна имунизација запослених – нужна мера у време пандемије или неоправдана дерогација радних права?“, *Eudaimonia*, број 1/2022, стр. 21-46.

Пандемија изазвана вирусом *SARS-COV-2* угрозила је животе и здравље људи широм света и условила низ питања у сфери радних односа, због чега су послодавци и запослени стављени пред бројне изазове у погледу организовања и извршавања рада у ванредним околностима. Након доступности вакцине, и питање имунизације запослених је задобило посебан (радно)правни значај. Нагласивши да сматра да је потребно подстицати запослене да се вакцинишу, кандидаткиња поставља хипотезу да би, у складу с радноправним оквиром у Србији, отказ дат запосленом услед одбијања да се вакцинише био незаконит. Ова хипотеза је правилно заснована на два кључна аргумента који се односе на (не)оправдане разлоге за отказ уговора о раду од стране послодавца и могућност рада ван просторија послодавца. Ипак, кандидаткиња сматра да нова сазнања, даљи развој догађаја, као и потецилалне измене радног законодавства могу бити снажан подстицај за преиспитивање сваке хипотезе у погледу питања обавезне имунизације и права из радног односа. Закључено је да правни оквир не познаје правни основ на који би се послодавац могао ослонити уколико би отказом санкционисао одбијање запослених да се вакцинишу, посебно што Закон о раду и Закон о безбедности и здрављу на раду не предвиђају отказ као санкцију за кршење обавеза у области здравља и безбедности на раду.

13) *Положај запослених са породичним дужностима у току епидемије COVID-19*, у: Далибор Ђукић, Наталија Лукић (ур.) "Епидемија. Право. Друштво", Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2022, стр. 497-514.

Рад се бави положајем запослених с породичним дужностима у време епидемије заразне болести *COVID-19*, као и важнијим изазовима с којима су запослени у том погледу били суочени. Кандидаткиња сматра да је епидемија негативно утицала на целокупан свет рада, али да су запослени с породичним дужностима стављени у посебно тежак положај, будући да је усклађивање професионалних и породичних дужности, које није једноставно ни у „редовним“ околностима, додатно отежано. Истиче се да су те негативне последице нарочито присутне у погледу жена с породичним дужностима, због чега су у раду анализирани глобални одговори, као и одговор Републике Србије, на епидемију из радноправне перспективе. Кандидаткиња је спровела анкету и интервју, ради свеобухватнијег увида у положај запослених с породичним дужностима у току епидемије, закључивши да је епидемија довела до продубљивања полно засноване неједнакости и да су епидемијом посебно били погођени запослени с породичним дужностима. Нарочито се издваја закључак да су жене поднеле несразмерно велики терет рада у првим редовима борбе против епидемије, као и несразмерно велики терет породичних дужности, а уз то су биле суочене с предрасудама и стереотипима који отежавају проналажење и очување запослења, као и њихово напредовање у професионалној каријери.

14) *Seventy Years of the UN Convention on the Status of Refugees – The Enduring Question of the Ability to Create a (More) Just World*, 29 страна, рад написан за Регионално такмичење за најбољи студентски рад из међународног избегличког права, који су организовали Правни факултет Универзитета у Београду и *UNHCR*.

Кандидаткиња указује да усвајање Конвенције УН о статусу избеглица 1951. године представља јасан доказ великих напора које међународна заједница улаже на плану заштите избеглица, али да садржи и одређена застарела решења. Поред Конвенције, унапређењу статуса избеглица доприносе и други међународни стандарди, посебно они усвојени под окриљем Савета Европе и Европске уније, а које кандидаткиња у раду детаљно анализира. Анализа је окончана закључком да је, и поред солидно развијене правне заштите избеглица на међународном нивоу, услед сталних друштвених промена, неопходно уложити више напора да принцип солидарности постане истински применљив у пракси.

15) „Посебна заштита материнства – (не)оправданост неједнаког поступања према запосленим женама и предузетницама“, *Право и привреда*, број 1/2023, стр. 207-232.

Овај чланак се бави поређењем правног положаја запослених жена и предузетница у Републици Србији, када је реч о правима од значаја за заштиту материнства. Иако постоји значајна разлика између обављања независног и подређеног рада, кандидаткиња трага за одговором на питање да ли је и у којој мери законски положај запослених жена и предузетница у погледу њиховог приступа посебној заштити материнства (не)једнак. Посебна пажња у чланку посвећена је трајању одсуства по основу рођења и (посебне) неге детета, као и питању законског уређивања (не)равноправног положаја мушкараца и жена у вези с негом детета. Кроз анализу наведених института, кандидаткиња закључује да је у домаћем позитивном праву, положај запослених жена и предузетница неједнак у погледу права која остварују као мајке, а да не постоји објективни разлог којим би то могло бити оправдано.

16) *Забрана дискриминације кандидата за запослење на основу брачног и породичног статуса – осврт на питање података о личности*, у: Јована Рајић Ћалић (ур.), „Упоредноправни изазови у српском праву – *in memoriam* Стефан Андоновић“, Институт за упоредно право / Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Београд, 2023, стр. 301-321.

Рад је посвећен ризику дискриминације кандидата за запослење на основу брачног статуса и породичних обавеза, који се разматра у светлу забране прикупљања и обраде података о овим личним својствима. Иако је Законом о раду изричито прописано да послодавац не сме да условљава заснивање радног односа тестом трудноће нити да од кандидата захтева податке о брачном и породичном статусу, остају дилема да ли у домаће законодавство треба изричито увести правило, које постоји у неким правним системима, да кандидат има право да не одговори или да пружи нетачан одговор на недопуштена питања послодавца. Поред ове недоумице, кандидаткиња разматра и питање делотворних инструмената за превазилажење раскорака између нормативног и стварног у овој области, уз формулисање неколико предлога за увођење нових, односно за унапређење постојећих механизма за заштиту права на поштовање приватног живота у поступку запошљавања.

17) *Empowerment of Working Women with Disabilities regarding Motherhood – Finding an Exit from the Labyrinth of Stereotypes and Discrimination*, у: Ljubinka Kovačević, Marco Evola, Dragica Vujadinović (eds), "Intersectional Discrimination of

Women and Girls with Disabilities and Means of Their Empowerment / Ukrštena diskriminacija žena i devojčica s invaliditetom i instrumenti za njihovo osnaživanje", Univerzitet u Beogradu, Beograd, 2022, стр. 545-572.

Кандидаткиња подсећа да трудноћа и нега детета стварају лавиринт проблема за жене у свету рада, при чему те препреке постају нарочито тешке у погледу радница с инвалидитетом. Ово посебно ако се има у виду отежани приступ услугама везаним за бригу о деци, као и чињеница да су одговарајуће услуге често скупе, тако да, и када постоје, не олакшавају интеграцију жена са инвалидитетом у тржиште рада. Такође, мајке које су особе са инвалидитетом се неретко суочавају с предрасудом да нису способне да буду добри родитељи, а што их, даље, може одвраћати од коришћења услуга помоћи, због страха да ће им због тога дете бити смештено у хранитељску породицу. У раду је, у том смислу, критички преиспитан проблем укрштене дискриминације жена с инвалидитетом, уз формулисање неколико предлога *de lege ferenda* за унапређење положаја запослених мајки с инвалидитетом.

18) *Правда и правичност - радно време у праву Европске уније, са посебним освртом на судску праксу Суда правде Европске уније*, у: Јелена Перовић Вујачић (ур.), „Судски поступак – правда и правичност. Зборник радова 35. сусрета Копаоничке школе природног права - Слободан Перовић“, том III, Копаоничка школа природног права - Слободан Перовић, Београд, 2022, стр. 63-84.

Рад се бави питањем радног времена уопште и у праву Европске уније, а са посебним фокусом на значај улоге Европског суда правде (Суда правде Европске уније) у тумачењу овог института. Ово питање је сагледано у оквиру ширег контекста правде и правичности у судском одлучивању. У том светлу, у раду су обрађени значење и међусобни однос појмова правде и правичности, као и питање могућности приближавања идеалу социјалне правде у 21. веку, а ради адекватног разумевања улоге коју институт радног времена има данас. Кандидаткиња је на примеру више пресуда Суда правде Европске уније показала капацитет овог суда да допринесе постизању правичности, односно правде у свету рада.

19) *Racial Discrimination and COVID-19 in the European Union*, у: Oskar J. Gstrein, Mareike Fröhlich, Caspar van den Berg, Thomas Giegerich (eds.), „Modernising European Legal Education (MELE): Innovative Strategies to Address Urgent Cross-Cutting Challenges“, Springer, Cham, 2023, 255-271 (коауторски рад са Милицом Мицовић).

У раду се анализира веза расне дискриминације и пандемије заразне болести Ковид-19. Ауторке сматрају да се негативне последице глобалних криза често могу видети у томе што се многа деликатна правна питања отварају или постају још сложенија у контексту кризе, а што важи и за кризу проузроковану појавом пандемије. У том смислу је, по њиховом мишљењу, питање дискриминације на основу расе и етничког порекла постало још деликатније током ове кризе, а што илуструју случајевима одбијања лечења пацијената због њихове расе, као и скоком стопе сиромаштва припадника ових маргинализованих и угрожених група. Закључено је да је пандемија продубила проблем расне дискриминације у Европској унији, али да то не би требало да буде разлог за обесхрабрење, већ за одсечније напоре усмерене ка постизању фактичке равноправности на нивоу Европске уније и њених држава чланица.

20) „Берачи туђе чоколаде – дечији рад у XXI веку“, *Зборник радова Правног факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, 2023, стр. 23-45.*

Чланак је посвећен проблему дечијег рада у историјској перспективи, као и у савременим околностима. У том смислу, размотрена је и улога Међународне организације рада (МОП) на плану сузбијања дечијег рада, посебно његових најгорих облика. Указано је да је, упркос сталним напорима ове организације и њених држава чланица (нарочито држава које су ратификовале конвенције МОП бр. 138 и 182), дечији рад и даље присутан, те посебно распрострањен у време криза. Посебна пажња посвећена је новим тенденцијама у области дечијег рада, пре свега у контексту развоја информационих технологија, који деци омогућава да остварују приходе као инфлуенсери на различитим платформама. Та врста активности, односно рада, отвара низ деликатних правних питања, која су детаљно размотрена у чланку.

21) „Отворени Балкан – отварање нових могућности за сезонске раднице у пољопривреди“, *Harmonius, број 1/2023, 228-259.*

Кандидаткиња полази од чињенице да широм света ради између 150 и 200 милиона радника миграната и да њихов рад често подразумева нестабилност и несигурност запослења, суочавање с правним, језичким и културолошким препрекама, као и с бројним стереотипима и предрасудама. С друге стране, рад у пољопривреди подразумева низ специфичних изазова, који нарочито долазе до изражаја када је његово обављање поверено сезонским радницама мигрантима. Додатну ноту сложености у светлу наведеног уводи и полна перспектива, с обзиром на наглашену феминизацију миграција, као и феминизацију пољопривредних послова. У контексту превазилажења наведених изазова на Западном Балкану, указано је на иницијативу Отворени Балкан, која гарантује слободно кретање радника и једнак приступ тржишту рада у државама региона. Због тога је у чланку посебна пажња усмерена на настанак и значај ове иницијативе, као и на новине које Отворени Балкан доноси за сезонске раднице у пољопривреди.

22) *Важност борбе против укрштене дискриминације у свету рада – контекст Европске уније*, у: Јелена Перовић Вујачић (ур.), „Зборник радова са 36. сусрета Копаоничке школе природног права“, том III, Копаоничка школа природног права – Слободан Перовић, Београд, 2023, стр. 23-45.

Рад се бави питањем укрштене дискриминације у свету рада. Кандидаткиња, најпре, указује на настанак и значај теорије интерсекционалности, а потом и на појам и концепт укрштене дискриминације. Будући да је анализа усмерена ка праву Европске уније (ЕУ), у раду се детаљно разматра препознавање овог облика дискриминације у правним инструментима ЕУ. Такође, рад укључује и разматрање улоге, као и судске праксе Европског суда правде (Суда правде ЕУ) од значаја за сузбијање и заштиту од укрштене дискриминације у свету рада. Констатовано је да у досадашњој пракси, Суд није препознао, барем не изричито, постојање укрштене дискриминације у сфери

запошљавања и рада, као и у сфери социјалне сигурности. У светлу наведеног су анализирани маркрантни предмети из праксе Суда, као и изазови с којим се Суд суочава када је реч о препознавању и забрани укрштене дискриминације.

23) Дискриминација у свету рада – осврт на ризик дискриминације приликом утврђивања вишка запослених, у: Предраг Трифуновић (ур.), „Спорна питања правне праксе и законодавства“, Глосаријум, Београд, 2023, стр. 225-251.

Рад је посвећен ризику дискриминације приликом утврђивања вишка запослених, односно у случајевима отказа уговора о раду услед разлога који се тичу потреба послодавца. Код овог отказног разлога сукобљеност интереса субјеката радног односа нарочито долази до изражаја, јер нема кривице запосленог. У том смислу, често постоји „прикривен“ ризик дискриминације већ приликом постављања критеријума за утврђивање вишка запослених, што је потврђено и кроз судску праксу домаћих судова, која је анализирана у раду. Кандидаткиња закључује да све наведено сведочи о томе да је и данас потребно улагати велике напоре у борби против дискриминације, укључујући препознавање свих облика у којима се дискриминација у свету рада јавља, али и свих радноправних института у којима се дискриминација може „сакрити“.

24) „Analysis of Indirect and Associative Discrimination in Employment from the European Union Law Perspective“, *Strani pravni život*, број 1/2024, стр. 15-37.

Рад се бави посредном и пренесеном (асоцијативном) дискриминацијом у праву Европске уније, с фокусом на судску праксу Европског суда правде (Суда правде ЕУ) и значај судске праксе овог суда за сферу запошљавања и рада. Забрана посредне дискриминације је изричито потврђена у законодавству Европске уније, док је концепција пренесене дискриминације изграђена и за сада, потврђена у пракси Суда. Потоња концепција је, отуд, подложна разматрању и дебати у научној и стручној литератури, док број недоумица везаних за битне елементе ове концепције расте када се ова концепција посматра кроз призму концепције посредне дискриминације. Циљ рада јесте да укаже на важност препознавања пренесене дискриминације у сфери запошљавања и рада, али и на ризике примене ове концепције, а све у контексту корака напред ка постизању суштинске једнакости у свету рада.

Ad 2.

I Биографски подаци – Андријана Ристић је рођена 22. октобра 1994. године у Смедеревској Паланци. Завршила је основну школу „Олга Милошевић“ у Смедеревској Паланци, као носилац Вукове дипломе, а затим и средњу школу „Паланачка гимназија“ у Смедеревској Паланци, такође као носилац Вукове дипломе. Као ученица гимназије, учествовала је на такмичењима из српског и енглеског језика, где је остварила запажене резултате, укључујући треће место на републичком такмичењу из енглеског језика. Кандидаткиња наводи да је завршила и музичку школу, одсек клавир и соло певање, а бавила се и глумом у Градском позоришту Смедеревске Паланке.

На основне академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду уписана је школске 2013/14. године, а дипломирала је 2017. године, на Међународноправном смеру, с општом просечном оценом 9.80. Током основних студија похађала је стручне и семинарске групе из неколико предмета. На свакој години основних студија, била је награђивана похвалницама Правног факултета Универзитета у Београду за одличан успех у стицању знања. Била је стипендиста Министарства просвете за изузетно надарене студенте, као и Министарства омладине и спорта – Фонда Доситеја. Након завршетка основних студија, радила је као адвокатски приправник у једној адвокатској канцеларији у Београду.

На мастер академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду, Међународноправни модул, уписана је школске 2017/18. године, и завршила их је 22. новембра 2018. године, с просечном оценом 9,75, одбранивши мастер рад на тему: „Признавање држава у теорији и пракси“.

У септембру 2020. године положила је правосудни испит, с пет одлика. Након тога је положила и адвокатски испит, док је у именик Адвокатске коморе Београда уписана у децембру 2020. године.

На докторске академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду, Радноправна ужа научна област, уписана је 2021. године. Све испите предвиђене овим студијским програмом положила је с највишом оценом, а одбранила је и семинарски рад на тему: „Нове форме рада и ризик радне експлоатације – правни аспекти“. Такође, одбранила је пројекат докторске дисертације на тему: „Радноправни аспекти рада ван радног односа, с посебним освртом на привидни независни рад“, док јој је за ментора при изради дисертације одређена проф. др Љубинка Ковачевић.

Учествовала је у раду XXXI Сусрета правника у привреди Србије, одржаних у Врњачкој Бањи, од 28. до 31. маја 2023. године, где је представила рад на тему: "Радноправни положај платформских радника – анализа стања и перспективе уређења“.

Кандидаткиња наводи да течно говори енглески језик, шпанским језиком се служи и говори га на основном нивоу, док се на почетком нивоу служи немачким језиком. Уз пријаву на конкурс нису достављени докази о знању тих страних језика.

II Научни и стручни радови – Кандидаткиња Ристић је до сада објавила следеће радове:

- 1) „Радноправни положај платформских радника – анализа стања и перспективе уређења“, *Право и привреда*, број 2/2023, стр. 563-577.
- 2) „Рад ван просторија послодавца – правни режим и изазови организације у току пандемије заразне болести COVID-19“, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, број 3/2023, стр. 899-915.

У наставку извештаја, следи анализа ових радова.

1. „Радноправни положај платформских радника – анализа стања и перспективе уређења“, *Право и привреда*, број 2/2023, стр. 563-577.

С развојем дигиталних радних платформи, дошло је до успостављања нових форми рада, чију правну природу, услед специфичности односа који их чине, није једноставно утврдити. Такво стање довело је до правне несигурности у погледу радноправног положаја платформских радника, чиме су отворене могућности за злоупотребе, посебно у смислу ускраћивања основних радних и социјалних права овој категорији лица. Кандидаткиња је у раду настојала да утврди какав је радноправни положај платформских радника у Републици Србији, уз трагање за одговором на питање да ли је за уважавање назначених новина у свету рада неопходна измена радног законодавства. У том циљу су анализирана и критички преиспитана важећа законска решења у нашој држави, док су применом упоредноправног метода осветљена нека од решења присутних у страним правним системима, као и концепције афирмисане у научној литератури. У завршном делу чланка, вешто и прегнантно је указано на општи смер промена везаних за уређивање радноправног положаја платформских радника.

2. „Рад ван просторија послодавца – правни режим и изазови организације у току пандемије заразне болести COVID-19“, Гласник Адвокатске коморе Војводине, број 3/2023, стр. 899-915.

Избијање епидемије заразне болести COVID-19 довело је до неочекиваног пораста значаја рада ван просторија послодавца у светским оквирима. Како је до тада овај начин организације рада био скромно заступљен, услед опрезног става послодавца и запослених (и њихових професионалних организација) према раду код куће и раду на даљину, тако ни уређењу овог питања није била посвећена одговарајућа пажња, како на националном, тако и на међународном нивоу. Кандидаткиња је настојала да одговори на питање да ли су ставови запослених и послодавца према овом начину организације рада доживели промену након наступања ванредних епидемиолошких околности, те да ли ће, услед тога, у будућности, заступљеност рада ван пословних просторија послодавца бити значајнија. Поред тога, кандидаткиња је покушала да утврди да ли је рад ван просторија послодавца на одговарајући начин уређен у Републици Србији, уз вешту идентификацију питања која би било неопходно потпуније уредити. У чланку су изложени и резултати емпиријског истраживања, будући да је кандидаткиња спровела анкету и добијене резултате разматрала у светлу резултата сличних анкета спроведених на нивоу Европске уније.

Мишљење и предлог Комисије

Чланови Комисије изражавају задовољство да су се на конкурс за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту једног сарадника у звању сарадника у настави за Радноправну ужу научну област, предмет Радно право, пријавила два солидна кандидата, која испуњавају све услове за избор у наведено звање.

На основу увида у пристигле пријаве, Комисија констатује да су кандидаткиње Мина Кузминац и Андријана Ристић одлични студенти Правног факултета Универзитета у Београду, да су завршиле одговарајуће студијске програме у року, и да њихове професионалне биографије сведоче о константном усавршавању у области права.

У складу с одредбама Правилника о условима, начину и поступку избора у сарадничка звања, Комисија је, најпре, разматрала критеријуме који се тичу *опште*

просечне оцене и просечне оцене из предмета уже научне области у којој се налази предмет за који се кандидат бира. Обе кандидаткиње су завршиле основне академске студије с изузетно високом општом просечном оценом, уз разлике на нивоу нијансе (А. Ристић – 9,80; М. Кузминац – 9,77). Надаље, обе кандидаткиње су оствариле високу општу просечну оцену на мастер академским студијама (М. Кузминац – 10,00; А. Ристић – 9,75), док су све испите на докторским академским студијама положили с највишом оценом.

Имајући у виду критеријум за избор сарадника у настави који се тиче *уписаног смера мастер, односно докторских академских студија*, Комисија констатује да је Мина Кузминац завршила мастер академске студије на Јавноправном модулу, под-модул за Радно и социјално право, док је Андријана Ристић завршила мастер академске студије на Међународноправном модулу. Обе кандидаткиње уписане су на докторске академске студије под окриљем Радноправне научне области.

Када је реч о *трајању студирања*, обе кандидаткиње завршиле су основне академске студије за четири године, при чему је Мина Кузминац то пошло за руком иако је, упоредо с Правним факултетом, похађала и Филолошки факултет Универзитета у Београду, који је завршила за пет година. Такође, обе кандидаткиње су завршиле мастер академске студије за годину дана, док су за одличан успех у учењу и стицању знања награђене престижним стипендијама. Обе кандидаткиње су уписане на докторске академске студије, где редовно испуњавају школске обавезе, а и одбраниле су пројекат докторске дисертације.

У погледу критеријума за избор у звање сарадника у настави који се односи на *научне и стручне радове из Радноправне уже научне области*, предност има М. Кузминац, која је објавила 24 рада: један рад је из Арбитражног права, један рад из области Избегличког права, док је велика већина осталих радова посвећена појединим аспектима спречавања и заштите од дискриминације (на раду). Сви радови су написани лепим стилем, што је и очекивано, будући да је кандидаткиња Кузминац дипломирани професор језика и књижевности. Такође, њене радове одликује систематичност излагања и одговорно цитирање литературе. Квалитет радова кандидаткиње Кузминац верификован је на више наградних конкурса, на којима је освојила награде за написане чланке. С друге стране, Андријана Ристић је објавила два чланка из Радноправне научне области. Оба рада су стилски јасна, изузетно садржајна и заснована на озбиљном и продубљеном разматрању одабраних тема, уз врло зреле и оригиналне закључке.

Поводом критеријума за избор кандидата који се тиче *способности и мотивисаности за рад у настави*, Комисија констатује да М. Кузминац има предност у односу на кандидаткињу Ристић због чињенице да је као демонстратор (у школској 2022/23. години), а затим и као сарадник у настави (у школској 2023/24. години), руководила вежбама (четири групе) из предмета Радно право на Правном факултету Универзитета у Београду, и да су студенти њен педагошки рад оценили високом оценом (просечна оцена 4,83 у школској 2022/23. години, односно 4,72 у школској 2023/24. години). С друге стране, А. Ристић нема искуства у раду са студентима, али Комисија са задовољством констатује да је кандидаткиња положила правосудни испит (и то с пет одлика), што може бити корисно за рад са студентима на позитивноправним предметима

из Радноправне уже научне области, будући да додир с праксом изоштрава и обогаћује приступ нашим наставним дисциплинама.

У погледу *познавања светских језика од значаја за предмет за који се кандидат бира*, предност има М. Кузминац, која одлично зна енглески, немачки и, шпански језик, што је потврђено одговарајућим сертификатима. У односу на другу кандидаткињу издваја је и то што је дипломирала на Катедри за иберијске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду, уз немачки као други језик.

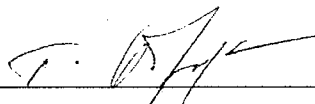
Комисија је ценила и *друге критеријуме који су уобичајени за избор у сарадничка звања*. То је, нарочито, укључило учешће кандидаткиња у раду научних и стручних скупова. Мина Кузминац је, и поред младих година, учествовала с рефератима на више домаћих и међународних научних и стручних скупова, док је Андријана Ристић излагала реферат на једном домаћем научном скупу.

На основу свега наведеног, Комисија даје предност кандидаткињи Мини Кузминац, уз наду да ће истрајати у вредном раду и да ће у будућности наћи интересовања и воље да се, поред тема из антидискриминационог права, посвети и продубљеним истраживањима класичних и нових радноправних и социјалноправних тема. Такође, Комисија изражава наду да ће кандидаткиња Ристић, као резултат, посвећеног, одговорног и марљивог истраживања, подарити науци Радног права одличну докторску дисертацију и друге научне радове.

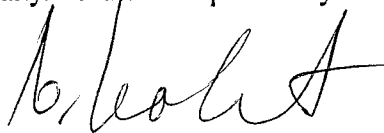
Имајући све то у виду, Комисија предлаже Мину Кузминац за сарадника у настави за Радноправну ужу научну област, предмет: Радно право, на Универзитету у Београду - Правном факултету.

У Нишу и Београду, 10. августа 2024. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Др Горан Обрадовић, редовни професор
Правног факултета, Универзитета у Нишу

Др Љубинка Ковачевић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Београду
(председник Комисије)

Др Филип Бојић, доцент Правног факултета
Универзитета у Београду